

Sygn. akt IV CSK 177/17

POSTANOWIENIE

Dnia 26 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z wniosku B.W.
przy uczestnictwie E.K., J.Z., M.Z. i X.Z.
o uchylenie aktu poświadczenia dziedziczenia i stwierdzenie nabycia spadku,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 26 października 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego w G.
z dnia 16 września 2016 r., sygn. akt XVI Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni B.W. złożyła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w G. z dnia 10 listopada 2016 r., którym oddalono apelację jej oraz uczestniczki postępowania J.Z. od postanowienia Sądu Rejonowego w G. z dnia 20 stycznia 2016 r. w sprawie o uchylenie aktu poświadczenia dziedziczenia i stwierdzenie nabycia spadku.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Celem skargi kasacyjnej jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest

trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rola nie polega zatem na korygowaniu ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. W ramach tzw. przedsądu Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należycie umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania z uzasadnieniem jest oddzielną jednostką redakcyjną skargi kasacyjnej (art. 398⁴ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). Wymaganie to uzasadnione jest okolicznością, że postanowienie w przedmiocie przyjęcia skargi do rozpoznania zapada podczas innego posiedzenia i w innym składzie jak rozpoznanie skargi kasacyjnej (art. 398¹⁰ zd. 2 k.p.c.).

W skardze powołano przyczyną kasacyjną wskazaną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Wskazano, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne sformułowane w formie pytania: *„Czy strona żądając zmiany postanowienia spadkowego w postępowaniu wszczętym na podstawie art. 679 § 1 k.p.c., w ramach „podstawy, której nie mogła powołać” w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku, zobowiązana jest zgłosić nowe fakty i dowody, znajdujące się poza jej dostępem w toku tego postępowania, a zatem takie, o których nie miała wiedzy czy również takie, o których wiedzę miała, ale z których nie mogła fizycznie skorzystać?”*

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie istotnego zagadnienia prawnego w zasadzie powinno spełniać wymagania stawiane przedstawianemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości na podstawie art. 390 § 1 k.p.c., których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, z dnia 14 września 2012 r., I UK 218/12, postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z dnia 24 października 2012 r., I PK 129/12 - nie publ.). Wspomniane wątpliwości muszą znajdować się w związku

z rozstrzygnięciem sprawy. Istotne zagadnienie prawne należy jednak postawić w sposób tak ogólny i abstrakcyjny, by mogło być rozpatrywane w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego, a wątpliwości z nim związane nie mogą obejmować elementów stanu faktycznego sprawy. Kolejnym niezbędnym elementem uzasadnienia tej przesłanki jest wskazanie przepisu prawa, który wzbudził poważne wątpliwości oraz różnych możliwych sposobów jego interpretacji, wynikających z judykatury lub piśmiennictwa. Wymagania tego nie można zastąpić postawieniem samych pytań do rozstrzygnięcia (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2011 r., I PK 52/11, nie publ.) Jednocześnie zagadnienie prawne może zostać uznane za istotne tylko wtedy, kiedy Sąd Najwyższy nie wyraził jeszcze stanowiska w związku z przedstawionym problemem, a w wypadku jego rozstrzygnięcia wykazania przyczyn uzasadniających jego zmianę (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP 2003, nr 13, poz. 5).

Przedstawione zagadnienie nie spełnia powyższych wymagań. Pozbawione jest bowiem charakteru jurydycznego, a dotyczy bezpośrednio podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, w tym oceny materiału dowodowego, którą Sąd Najwyższy jest związany (art. 398³ § 3, art. 398¹³ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). Z ustaleń tych wynika zaś jednoznacznie, że wnioskodawczyni miała wiedzę o istnieniu testamentu, powołaniu w nim jej oraz uczestniczki do dziedziczenia, a umawiając spadkodawcę z notariuszem знаła również jego tożsamość. Tymczasem uczestnicząc w sporządzeniu aktu poświadczenia dziedziczenia zataiła te fakty i złożyła oświadczenie, że spadkodawca nie sporządził testamentu. Wskazane okoliczności, nawet gdyby szczegóły dotyczące treści testamentu i miejsca przechowywania jego odpisu nie były jej znane, stanowią podstawę która mogła i powinna być powołana w tym postępowaniu, zatem wyłączają w postępowaniu o uchylenie zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia przedstawienie dowodu, że osoba, która uzyskała stwierdzenie nabycia spadku, nie jest spadkobiercą lub że jej udział w spadku jest inny niż stwierdzony.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

